

Cauza C-380/19

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

15 mai 2019

Instanța de trimitere:

Oberlandesgericht Düsseldorf (Germania)

Data deciziei de trimitere:

9 mai 2019

Reclamantă și apelantă:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

Pârâtă și intimată:

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG

[omissis]

OBERLANDESGERICHT DÜSSELDORF

ORDONANȚĂ

în litigiul dintre

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände –
Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. (Asociația federală a organizațiilor de
consumatori și a asociațiilor de consumatori)

reclamant și apelant,

[omissis]

împotriva

Deutsche Apotheker- und Ärztebank eG,

pârâtă și intimată,

[omissis]

În urma ședinței din 12 martie 2019, Secția a 20-a civilă a Oberlandesgericht Düsseldorf (Tribunalul Regional Superior din Düsseldorf) [omissis] **[OR. 2]**[omissis]

a hotărât:

I.

Suspendă procedura.

II.

Oberlandesgericht Düsseldorf (Tribunalul Regional Superior din Düsseldorf) adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări preliminare cu privire la interpretarea Directivei 2013/11/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 și a Directivei 2009/22/CE (JO 2013, L 165, p. 63, denumită în continuare „directiva”):

1. Obligația de informare prevăzută la articolul 13 alineatul (2) din directivă, în sensul includerii informațiilor prevăzute la articolul 13 alineatul (1) în termenii și condițiile generale ale contractelor de vânzare sau de prestare de servicii, există chiar și atunci când comerciantul menține disponibile pe site-ul său, prin intermediul căruia nu sunt încheiate contracte, condițiile generale pentru ca acestea să poată fi descărcate?
2. În cazul unui răspuns afirmativ la prima întrebare: În acest caz, comerciantul își îndeplinește obligația de a include aceste informații în termenii și condițiile generale ale contractelor sale chiar și atunci când informațiile nu sunt incluse în fișierul disponibil pe site pentru a fi descărcat, ci sunt puse la dispoziție într-un alt loc de pe site-ul comerciantului?
3. Comerciantul își îndeplinește obligația de a include aceste informații în termenii și condițiile generale ale contractelor sale chiar și atunci când transmite consumatorului, pe lângă un document cuprinzând condițiile sale generale **[OR 3]**, un document separat cuprinzând o listă a prețurilor și serviciilor care conține informațiile prevăzute la articolul 13 alineatul (1) din directivă?

Motive:

A)

- 1 Reclamantul este federația tuturor celor 16 organizații de consumatori, precum și a altor 25 de organizații sociale și de consumatori din Germania. Aceasta este înscrisă în registrul entităților calificate, în conformitate cu articolul 4 din

Unterlassungsklagegesetz [Legea germană privind protecția consumatorilor împotriva condițiilor generale nelegale]. Pârâta este o bancă de tip cooperatist.

- 2 Pârâta deține un site internet, cu adresa www.apobank.de. Încheierea de contracte prin intermediul site-ului nu este posibilă. Pe pagina de contact a site-ului, pârâta informează cu privire la disponibilitatea sau la obligația acesteia, care până în prezent nu a fost contestată de către reclamantă, de a participa la o procedură de soluționare a litigiilor în fața unui organism de soluționare alternativă a litigiilor în materie de consum. De asemenea, pârâta oferă posibilitatea descărcării versiunii PDF a Termenilor și condițiilor generale (denumite în continuare „Condițiile generale”). Acest document nu conține nicio informație cu privire la disponibilitatea sau la obligația de a participa la o procedură de soluționare a litigiilor de către un organism de soluționare alternativă a litigiilor în materie de consum.
- 3 În cazul în care pârâta dorește să includă într-un contract Condițiile sale generale, consumatorul primește, în plus față de documentul cuprinzând Condițiile generale, o listă a prețurilor și serviciilor redactată, de asemenea, de către pârâtă, pe versoul căreia acesta este informat cu privire la disponibilitatea pârâtei de a participa la procedurile de soluționare a litigiilor de către un organism de soluționare alternativă a litigiilor în materie de consum.
- 4 Reclamantul consideră că această practică comercială încalcă articolul 36 alineatul 2 punctul 2 din „Verbraucherstreitbeilegungsgesetz (Legea privind soluționarea alternativă a litigiilor în contractele încheiate cu consumatorii, denumită în continuare „VSBG”), întrucât acestuia ar fi trebuit să îi fie furnizată respectiva informație în cadrul Condițiilor generale.
- 5 Landgericht (Tribunalul Regional) a respins acțiunea, prin care se cerea, pe de o parte, obligarea pârâtei, sub sancțiunea utilizării unor sancțiuni administrative specifice, să se abțină de la a nu informa, în cadrul Condițiilor generale utilizate în practicile sale comerciale față de consumatori [OR 4], cu privire la existența disponibilității sau a obligației sale de a participa la o procedură de soluționare a litigiilor de către un organism de soluționare alternativă a litigiilor în materie de consum și, pe de altă parte, să ramburseze reclamantului cheltuielile preliminare procedurii judiciare. În motivarea deciziei sale, Landgericht (Tribunalul Regional) a arătat, în esență, că practica comercială criticată de reclamant nu era contrară articolului 36 alineatul 1 din VSBG. Reclamantul ar fi solicitat ca informarea în conformitate cu articolul 36 alineatul 1 din VSBG să se facă împreună cu utilizarea Condițiilor generale. Publicarea Condițiilor generale pe pagina de internet nu ar reprezenta în mod automat o utilizare, întrucât utilizarea presupune ca o parte contractuală să impună celeilalte părți aceste condiții la momentul încheierii contractului. În plus, transmiterea, la momentul încheierii contractului, împreună cu Condițiile generale, a unei fișe informative separate ar îndeplini cerințele articolului 36 alineatul 2 punctul 2 din VSBG. Astfel, ar trebui apreciat, în funcție de fiecare caz în parte, dacă și ce Condiții generale ar trebui utilizate. Acestea ar putea fi compuse din mai multe clauze. De asemenea, informarea

privind organismul de soluționare alternativă a litigiilor în materie de consum ar putea constitui ea însăși o condiție generală. În sfârșit, pârâta și-ar fi îndeplinit, de asemenea, obligația de informare care îi revine în calitate de operator al unui site în conformitate cu articolul 36 alineatul (2) punctul 1 din VSBG. Potrivit articolului 13 alineatul (2) din directivă, site-ul este principalul loc în care trebuie să fie publicată informarea.

6 Împotriva acestei decizii, reclamantul a formulat apel, prin care își menține pretențiile formulate în primă instanță. Acesta este de părere că o utilizare în sensul articolului 36 alineatul 2 punctul 2 din VSBG presupune încheierea concretă a unui contract. Determinant ar fi doar aspectul dacă comerciantul dispune efectiv de Condiții generale. Astfel, publicarea pe site ar justifica încă din această etapă obligația de informare prin intermediul Condițiilor generale. Informarea ar trebui efectuată, de asemenea, față de acei consumatori care nu au luat încă legătura cu pârâta în vederea încheierii unui contract specific. Prin urmare, transmiterea informării împreună cu Condițiile generale nu este suficientă. Trimiterea la informațiile de pe site nu ține seama de faptul că obligația de informare pe site și [OR 5] cea prin intermediul Condițiilor generale există în paralel. Acesta a considerat, încă din prima instanță, că transmiterea unei fișe informative separate împreună cu Condițiile generale nu ar fi suficientă, întrucât, conform directivei, informarea trebuie efectuată prin intermediul Condițiilor generale. În sfârșit, informarea prin intermediul Condițiilor generale este în sine importantă și întrucât consumatorii acordă acesteia o importanță specială. Consumatorii ar salva aceste informații sau le-ar păstra într-un loc sigur, tocmai pentru a putea recurge la ele în cazul unui litigiu.

7 Pârâta s-a opus acestei interpretări și apără hotărârea pronunțată în primă instanță.

B)

8 Dispozițiile din dreptul german relevante pentru aprecierea litigiului au următorul conținut:

Articolul 36 din Legea privind soluționarea alternativă a litigiilor în contractele încheiate cu consumatorii (VSBG) - Obligația generală de informare:

„(1) Comerciantul care are un site web sau utilizează Termeni și condiții generale trebuie să informeze consumatorul în mod clar, inteligibil și ușor accesibil cu privire la:

1. măsura în care respectivul comerciant are disponibilitatea sau obligația de a participa la proceduri de soluționare alternativă a litigiilor în fața unui organism de soluționare alternativă a litigiilor în materie de consum și
2. organismul de soluționare alternativă a litigiilor în materie de consum competent, în cazul în care comerciantul s-a obligat să participe la o procedură de soluționare alternativă a litigiilor în fața unui organism de

conciliere sau în cazul în care este obligat la o astfel de participare în temeiul dispozițiilor legale; mențiunea trebuie să conțină date referitoare la adresa și site-ul organismului de soluționare alternativă a litigiilor în materie de consum, precum și o declarație a comerciantului cu privire la participarea sa la o procedură de soluționare a litigiilor desfășurată în fața acestui organism.

(2) Informațiile prevăzute la alineatul (1) trebuie:

1. să apară pe site-ul internet al comerciantului, în cazul în care acesta există, și [OR 6]
2. să fie transmise împreună cu Termenii și condițiile sale generale, în cazul în care comerciantul utilizează Termeni și condiții generale.

(3) Obligația de informare prevăzută la alineatul 1 punctul 1 nu se aplică comercianților care la data de 31 decembrie a anului precedent aveau încadrate în muncă un număr de persoane mai mic sau egal cu zece.”

- 9 Admiterea căii de atac introduse de către reclamant depinde de răspunsul dat la întrebările preliminare, întrucât dispoziția de la articolul 36 din VSBG, care transpune articolul 13 din directivă, trebuie să fie interpretată în conformitate cu directiva. Conform modului de redactare, articolul 36 alineatul (2) din VSBG prevede că informațiile sunt transmise „împreună cu” Condițiile generale, în cazul în care comerciantul utilizează condiții generale. Modul de redactare a directivei este diferit, întrucât, conform articolului 13 alineatul (2) din directivă, informațiile trebuie menționate, dacă este cazul, în condițiile generale. Formularea potrivit căreia informarea trebuie să fie efectuată în condițiile generale - și nu numai împreună cu utilizarea acestora - este, de asemenea, în concordanță cu alte versiuni lingvistice ale directivei. Astfel, versiunea în limba engleză, de exemplu, cuprinde expresia „if applicable, in the general terms and conditions”, iar versiunea în limba franceză expresia „le cas échéant, dans les conditions générales”.
- 10 În speță, se pune întrebarea ce ar trebui să se înțeleagă prin „dacă este cazul”, prin urmare când anume „utilizează” un comerciant condițiile generale în sensul articolului 36 din VSBG. Landgericht (Tribunalul Regional) a interpretat această noțiune în sensul Codului civil, potrivit căruia utilizatorul utilizează condițiile generale prin faptul că le impune celeilalte părți contractuale la momentul încheierii contractului. Pe de altă parte, este clar că obligația prevăzută la articolul 13 alineatul (2) din directivă trebuie interpretată în sensul că simpla existență a unor condiții generale presupune ca în acestea să fie cuprinsă o informare cu privire la soluționarea litigiilor. Este ceea ce arată comparația cu celălalt caz al obligației de informare, care, de asemenea, se raportează doar la existența unui site internet.
- 11 În acest caz, dacă simpla disponibilitate pe site în vederea descărcării a Condițiilor generale declanșează obligația de informare, se pune întrebarea cum ar trebui interpretată [OR 7] în sensul directivei expresia „în” termenii și condițiile

generale. Acesta este obiectul celei de a doua întrebări preliminare. Pârâta și-a achitat în mod incontestabil obligația care îi revenea în calitate de operator al unui site internet, de a informa cu privire la soluționarea litigiului. Astfel, este discutabil dacă această informare, în cazul punerii la dispoziție în vederea descărcării a Condițiilor generale, reprezintă, în același timp, o informare în condițiile generale. Este contrar acestui argument faptul că - astfel cum a arătat în mod întemeiat reclamantul în fața primei instanțe - consumatorul va descărca Condițiile generale astfel cum este prevăzut, iar apoi nu va găsi în acestea nicio informare.

- 12 În cele din urmă, independent de acest aspect, se pune întrebarea dacă informarea în sensul directivei „în” Condițiile generale este efectuată în cazul în care acestora le este atașată o fișă informativă. În această privință, Landgericht (Tribunalul Regional) a arătat în mod întemeiat că utilizarea unor Condiții generale compuse din mai multe părți, respectiv a unor Condiții generale diferite, este posibilă și uzuală, iar fișa informativă suplimentară reprezintă și în acest caz o parte din Condițiile generale. Pe de altă parte, opinia reclamantului conduce la interpretarea conform căreia informarea ar trebui efectuată în fiecare parte a Condițiilor generale. Totuși, un argument în favoarea acestei interpretări este că, de regulă, consumatorul va păstra în mod special Condițiile generale și va presupune că este informat în cadrul acestora cu privire la disponibilitatea participării la o soluționare alternativă a litigiilor. O astfel de garanție nu poate fi oferită în aceeași măsură în cazul în care lista prețurilor și serviciilor este, de regulă, supusă unor modificări frecvente.

[omissis]